

FIADDEIRO

SEGUNDA ÉPOCA: Nº 17

LOIS
PEREIRO

LETRAS CALEÇAS 2011
C.E.I.P. MONTEMOCOS
BELUSO

EDITORIAL**NOSAS VIDAS SON OS RÍOS
QUE VAN A DAR AO MAR...**

Empezamos sendo unha pinga (o embrión), que vai crescendo en tamaño e forma, ata que por fin saímos á vida, como sae a auga nunha fonte, en busca da luz.

Ao longo de tres anos andamos por unha presa, onde aprendemos a movernos, falar, evitar os primeiros trompazos... Ata que de súpeto, nos topamos nun pequeno regueiro (Bon, Cabalo, Curraces) onde nos xuntamos con outras pingas, que veñen doutras presas, que nos van acompañar nas épocas de aprendizaxe, unhas veces rápido, outras lento, con alegrías, con choros, xogos... Ao pasar tres anos máis da nosa vida, nos vemos verter noutro río, este moito máis grande (O CEIP Montemogos) onde os obstáculos son maiores: Matemáticas, Linguas, Coñecemento, Inglés, Relixión, Ética, Música, Plástica e E. Física. Probas máis duras: profesores, deberes, exames...

Logo de seis anos, salvo algunha pinga que se quedou a ver a paisaxe, este río no que estabamos chega a outro máis dificultoso, estamos nestes intres, (IES Illa de Ons) do que pasaremos a outros ríos (Bacharelato, FP...) ata chegar ao mar onde comezará a nosa vida de adulto.

Con agarimo a toda a comunidade escolar, nos despedimos.

Os de 6º

P.D. SEN AUGA NON HAI VIDA, SEN COÑECEMENTOS NON HAI ALEGRÍA.

OS MÁIS NOVOS DESTE CURSO

B
R
E
I
X
O

BREIXO

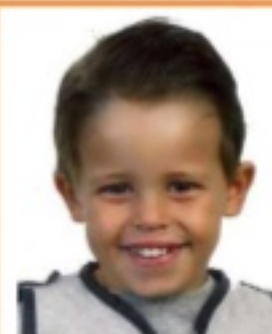
J
U
L
I
A

JULIA

P
E
D
R
O

PEDRO

M
A
R
C
O
S

MARCOS

M
A
T
E
O

MATEO

D
A
V
I
D

DAVID

R
O
C
Í
O

ROCÍO

E
N
A
R
A

ENARA

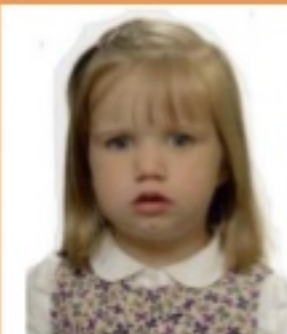
I
N
É
S

INÉS

R
O
S
A
N
A

ROSANA

L
A
U
R
A

LAURA

N
A
Y
A
R
A

NAYARA

D
A
M
I
Á
N

DAMIAN

U
X
Í
A

U X Í A

C
A
R
L
A

LAR LA A

M
I
G
U
E
L

MIGUEL

N
Í
O
B
E

NIOBE

J
O
S
É

JOSE

C
A
R
L
A

CARLA S.

C
A
R
L
O
T
A

CARLOTA

N
O
A

NOA

B
R
A
I
S

BRAIS

L
A
R
A

LARA

A
N
A

ANA

L
U
C
Í
A

LUCIA

Agora xa nos coñecedes, nós estamos moi contentos de estar no cole e de saír no Fiadeiro.

Os nenos e nenas de Bon, no 2º trimestre realizamos o proxecto “**O esquío**”, traballamos coa información recollida sobre os esquíos que chegou das familias, lemos, vimos fotos e debuxos, piñas roídas polos esquíos... Baixamos ao cole grande para poder traballalo na pizarra dixital e buscar datos en internet. Esta é unha pequena mostra da morea de actividades que fixemos.

Os nenos e nenas de infantil de Montemogos ao longo do curso traballamos moito na pizarra dixital, sobre todo o noso proxecto das **xirafas**...

CANCIÓN

DO

ENTROIDO

O Entroido xa está aquí
 imenos polo a divertir
 con un leopardo a pasear
 un bonito diptero

Colleremos frolos sh, sh, sh
 que nos gustan moito sh, sh, sh
 Coas scaantras sh, sh, sh
 Contamos manchitas sh, sh, sh

Cansámonos de contar
 imenos a descansar.
 Como reamos a saír
 xa podemos aplaudir

2011 ANO MUNDIAL DOS BOSQUES

Os alumnos de Cabalo aula de 3-4 anos aprendemos moitas cousas dos bosques de Galicia. Falamos das súas árbores, dos seus animais, de como coidalos...

Aquí tendes unha mostra dalgún dos traballos que fixemos

A los niños

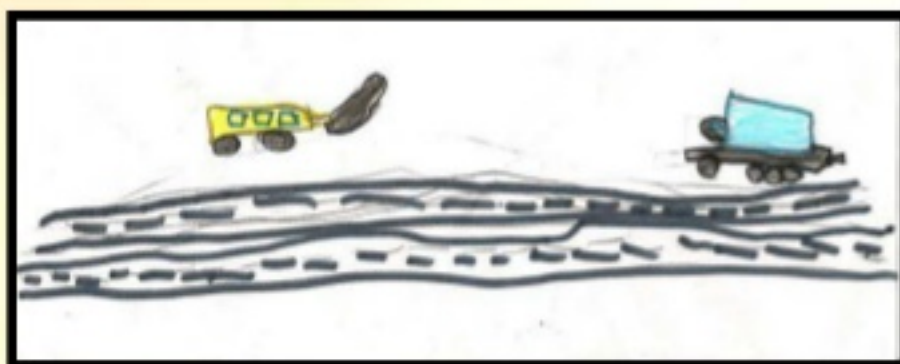
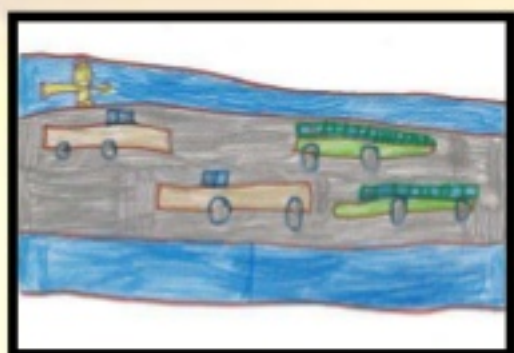
*No crucéis atolondrados
mirad bien a los dós lados.*

*Si se escapa la pelota,
párate en seco ¡no cruces!*

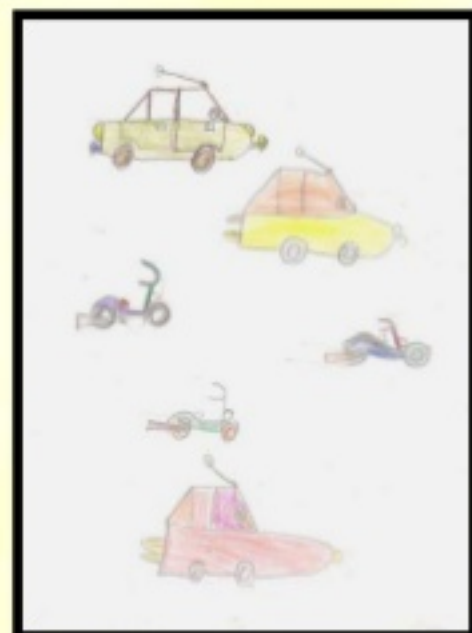

*te puedes caer de bruces,
y en la selva del asfalto
los tigres son autobuses
y los leones son los autos.*

*No quero meteros medo
porque yo os quero valientes
-valientes e intelixentes-
sólo quero recordaros
que los coches tienen dientes
mirad bien a los dos lados
evitad los accidentes.*

*No debéis ir por la calle
(por la calzada, se entiende)
ni en patín ni en bicicleta
(lo pide vuestro poeta)
monopatín, bicicleta
-esto si que es peligroso-
espero que no hagáis el oso
imitando a los mayores
¡Demostrad que sois mejores!*

Gloria Fuertes.

COMPARTIMOS HISTORIAS...

" A HISTORIA DA MIÑA AVOA"

Nun lugar chamado Sar, en Beluso, vivía unha familia que tiña sete fillos. O pai andaba ao mar, a nai coidaba dos fillos, da casa e dos animais que tiñan.

Tiñan vacas que lles daban leite que logo vendían; fincas onde cultivaban legumes para eles e para os animais.

Un día, a nai púxose enferma e os fillos maiores tiveron que sair da escola para axudala. A miña avoa foi un deses fillos que deixou o colexio aos 10 anos e con moita pena porque lle gustaba moito; o que máis, as matemáticas.

A avoa e os seus irmáns se encargaban de levar as vacas a pastar a Ancoradouro, en Cabo Udra; mentres as vacas pastaban, eles pescaban polbos nas rochas.

A miña avoa contoume que antes había moito peixe.

O meu tío era un pouco traste porque deixaba as vacas soas e marchaba para a "batería" de Udra, na que antes había soldados. Cando ía recollelas, xa comeran o millo das fincas. Outras veces, as ataba e as deixaba sen comer todo o día, só lles daba de beber auga salgada.

Ao chegar a casa ordeñaban as vacas e non daban ningún leite, tiñan a barriga chea pero de auga, non de comida. A nai estrañábase de que non deran leite e lle preguntaba ao seu fillo:-que lle pasará as vacas?-.El calaba e a súa nai non sabía que lles pasaba.

Despois, a miña avoa tiña que ir repartir o leite á praia de Beluso. Unha vez caeulle a leiteira e verteu un pouco de leite e, para que non lle berraran, ao chegar á fonte reencheuna de auga. Ao día seguinte a xente lle dicía que o leite parecía auga e ela respondía que era a de todos os días.

Eran unha familia humilde pero que nunca pasaron fame porque tiñan porcos, galiñas...

A nai da avoa facía o pan no forno de leña que tiñan na casa.

A avoa aínda recorda que a súa nai

lles facía todos os domingos biscoito de nata e lembra aquel sabor tan rico.

A avoa cóntanos todas as historias de cando eran pequenos e son divertidísimas. Tamén di que eran moi felices.

Iris....2ºA

"SE UNHA FAMILIA ERA POBRE..."

Cando a miña avoa era pequena tiña que traballar moito. Eran oito irmáns.

Non podían ir ao colexio porque eran pobres e a escola só podían ir os ricos.

A miña avoa tiña que ir á finca a sementar patacas, millo, verduras...co arado e cos bois porque antes non había tractores nin coches, a xente movíase andando ou en bicicleta...

Ainara...2ºA

"NON HABÍA..."

Cando o meu avó tiña que ir ao colexio atravesaba vales e montes, uns 4 quilómetros. Había que pagar 25 pesetas ao mes.

Non había televisión, nin xoguetes, non había coches nin actividades, só a de ir a cantar.

Os homes tiñan que facer o servizo militar durante 24 meses,, e o pasaban moi mal porque se comía pouco e había moita disciplina. Alí lles ensinaban a comer de todo.

O meu avó, despois de traballar moito no campo emigrou a Bilbao en busca de traballo porque na súa terra galega non había. Alí conseguiu embarcar na Mariña Mercante onde botou 35 anos ata a súa xubilación con 55 anos.

ManuelAmigo...2ºA

"UN BARCO PANTASMA?"

No ano 1970,, o meu avó Israel tiña un barco que se chamaba "Américo". Unha noite de moito temporal o barco desamarrouse e foi á deriva. Cando baixou a marea, viu que o barco estaba perfectamente colocado enriba dunha rocha que se chamaba "A Pedra Blanca" na praia de Beluso. Despois dese o meu avó cambioulle de nome ao barco. Chamoulle "A Pedra Blanca".

Uns anos despois esta foto gañou un premio en " Faro de Vigo"

Mario....2ºA

"UNHA INFANCIA DIFERENTE"

O meu avó non puido ir a escola que había en Beluso porque non había prazas, entón tivo que ir para Bueu de pago. Tiña que levarlle ao profesor unha leiteira chea de leite porque tiñan vacas.

Cando pola tarde chegaba a casa merendaba ovo con ponche e marchaba a buscar a comida para o gando.

A miña avoa non tivo unha infancia coma a nosa. Foi ao colexio ata os 14 anos. Despois tivo que ir a traballar a fábrica de Massó.

Ao saír da escola tiña que facer as tarefas da casa e coidar aos seus irmáns.

Ademais de ir e vir andando do colexio dende Bueu, non tiñan luz.

Iria...2º A

POEMAS

"AOS MEUS COMPAÑEIRO..."

ÍA DARÍO POLO RÍO
E ATOPOU A AGUSTÍN
XOGANDO CO SEU DELFÍN.
VIÑERON CARLOS E MARIO
MONTADOS NO SEU CABALO.

CHEGOU HUGO
CUNHA BOLSA DE SUGUS,
JESÚS CUN CHUPACHUPS
E BRUNO CUN PINCHO MORUNO.

TODOS FAN UNHA GRAN FESTA,
MANUEL E DANIEL
TRAEN O PASTEL,
E MARTÍN
O VIOLÍN.

TERESA 2º A

AS MIÑAS COMPAÑEIRAS...

ESTABA EU NA SELVA
E ENCONTREI
A MIÑA AMIGA ANDREA.

APARECEU CLARA
COLGADA DUNHA LIANA
QUEN CHOCOU CON ALEXANDRA
E CAERON NUNHA CHARCA.

CARLA FOI RESCATADA
MONTADA NUNHA AGUIA,
AINARA E ELISA,
ESTABAN MORTAS DE RISA.

IRIA E ANA
QUE CHEGABAN DA SABANA,
QUEDARON ABRAIADAS.

PARA ARRANXAR A SITUACIÓN
SOFÍA, UXÍA, IRIA E TERESA
VIÑERON MONTADAS NUNHA TIGRESA.

CARLOTA 2º A

"A PRIMAVERA"

CANTA, CANTA
PAXARIÑO, CADA MAÑÁ
NA MIÑA VENTÁ.

FLORECEN FLORES
MULTICOLORES,
CADA MAÑÁ
NO MEU XARDÍN.

AS PRECIOSAS
BOLBORETAS,
NAS MIÑAS FLORES
POUSARON,
E ALGUNHAS BAILAN
COMA PAXARIÑOS
ALOCADOS.

CANTA, CANTA
PAXARIÑO.
VOA, VOA
BOLBORETA,
QUE XA FLORECERON
AS MIÑAS FLORES,
MOI BONITAS E FERMOASAS.

CANTA PAXARIÑO,
VOA BOLBORETA,
QUE A PRIMAVERA
TAN FERMOA...
XA DEU CHEGADO!!!

NENAS E NENOS DE 2º A

SE TI VIRAS O QUE EU VI

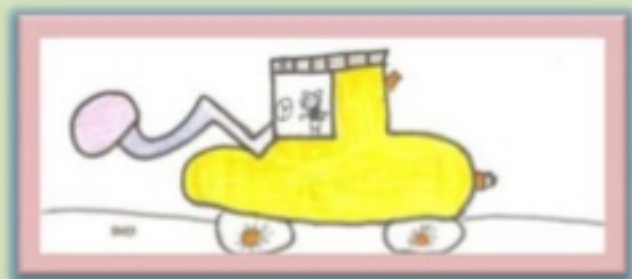
Se ti viras o que eu vin
na cidade de Chancleta:
un repolo con camiseta
andando en bicicleta.

Se ti viras o que eu vin
na feira de Padrón:
unha xirafa con botas
xogando ao balón e
enrolada nunha ponte
unha serpe con moita sorte.

Se ti viras o que eu vin
na cidade de Marín:
unha cadela con lentes
conducindo un chimpín.

Se ti viras o que eu vin
na feira de Redondela:
sete porcos xuntos
comendo torta de mortadela.

Se ti viras o que eu vin
na feira de Cangas:
moitas gambas xuntas
comprando unhas chancas.

Se ti viras o que eu vin
polas rúas de Vigo:
unha sardiña xigante
papando figos.

INVESTIGANDO A FLORA E A FAUNA DE BELUSO.

Con motivo de que o ano 2011 foi declarado Ano Internacional dos Bosques pola Asemblea Xeral das Nacións Unidas os alumnos do Segundo Ciclo de Primaria do CEIP de Beluso recibimos a misión de estudar a flora e a fauna dos bosques de Beluso, a nosa localidade.

Os alumnos de Terceiro encargáronse de buscar información relacionada cos animais que viven nos nosos montes, así como da súa clasificación, hábitat, modo de vida... e os de Cuarto fixemos o mesmo; pero tratando de decatarnos de diferentes aspectos relacionados coas plantas do noso pobo, así como das súas utilidades e datos de interese.

O traballo dos alumnos de Cuarto comezou coa visita dos alumnos aos montes máis próximos ao lugar onde vivían e, con axuda da familia, tratar de recoller a información necesaria para logo completar os datos dunha ficha de campo que o profesor confeccionara.

Logo, na clase, fíxose a selección, clasificación e organización da información contida nas fichas para localizar o nome dos diferentes montes, lugares nos que se atopaban, tipos plantas que neles vivían, hábitat do entorno, tipos de follas, froitos e sementes atopadas ...

Nome: María Espiñeira López Data: 12.12.11

INVESTIGACIÓN

OS BOSQUES DE BELUSO

• Nome do monte que está máis próximo á túa casa.
Monte de Beluso

• A que distancia está, máis ou menos?
A 10 km do monte

• En que parroquia se atopa?
Na parroquia de Beluso

• Poderías darnos algúns datos para poder localizalo?
Está no monte de Beluso, perto do monte de Beluso, na zona de Beluso e Beluso.

Intente visitalo e fai una lista das SERIES VIVAS que atopes:

PLANTAS: Eucalipto, castaño, carballo, fexuga, robre, salgueiro, amieiro, acebo, etc.

ANIMAIS: Lepus, mullas, etc. tamén algunhas aves, como lagartos, corchos, etc.

NOTA: Para poder identificar as plantas é conveniente que recollas algunhas follas ou que as dibuxes.

FLORA DOS MONTES DE BELUSO		
GALEGO	CASTELÁN	INGLÉS
ACACIA	acacia	acacia
ACACIA MINORA	acacia menor	acacia menor
ACIVRO	acivro	holly tree
AMIEIRO	alder	alder
BOLEIRO	beech	beech
BREDO	brake	brake
CARBALLO	oak	oak
CASTEIRO	chestnut	chestnut tree
EUCALIPTO	eucalypt	eucalyptus
ESTRIBERO	strawberry	strawberry
FALSA ACACIA	falsa acacia	falsa acacia
FENO	feno	feno
LOUREIRO	laurus	laurus
PIÑEIRO	pine	pine
PIÑEIRO MANSO	pine manso	pine manso
SALGUEIRO	salix	salix
SALGUEIRO	salix	salix
SORBEIRA	sorbeira	sorbeira
TORO	toro	toro
VAMBEIRO	vambeiro	vambeiro
XESTA	xesta	xesta
ROBAREIRO	robaireiro	robaireiro
SILVA	silva	silva

Co material recollido no monte, algúns alumnos confeccionaron murais, na súa casa, mentres que outra parte do mesmo foi utilizado na clase como apoio ás explicacións do tema “As Plantas” que nese momento se estaba estudando na área de Coñecemento do Medio

Na clase de Inglés, con axuda da profesora, realizamos a tradución a este idioma dos nomes das especies vexetais que cada un de nós iamos investigar.

A VEXETACION DOS MONTES DE BELUSO.

CARRALLO

Nome científico: Quercus robur.

Nome castelán: Roble.

Nome en inglés: Oak.

Características e utilidade: Árbore de gran porte. Pode chegar a superar os 40 m. de altura. O seu tronco é de madeira dura. A corteza é lisa en árbores pequenas, e ás veces en fendas profundas en árbores grandes. As follas son grandes e ovais, ás veces con dentes serrados. As flores son pequenas e aparecen en grupos. Os frutos son pequenas acornas que se abren en dúas partes. O seu uso tradicional era como estopa para a construción naval, en carpintería e para a fabricación de madeira.

A VEXETACION DOS MONTES DE BELUSO.

CASTEIRO

Nome científico: Castanea sativa.

Nome castelán: Castaño.

Nome en inglés: Chestnut.

Características e utilidade: Árbore de gran porte. Pode chegar a superar os 40 m. de altura. O seu tronco é de madeira dura. A corteza é lisa en árbores pequenas, e ás veces en fendas profundas en árbores grandes. As follas son grandes e ovais, ás veces con dentes serrados. As flores son pequenas e aparecen en grupos. Os frutos son pequenas acornas que se abren en dúas partes. O seu uso tradicional era como estopa para a construción naval, en carpintería e para a fabricación de madeira.

A VEXETACION DOS MONTES DE BELUSO.

TOBO

Nome científico: Ulex europaeus.

Nome castelán: Trébol.

Nome en inglés: Vetch.

Características e utilidade: Árbore de gran porte. Pode chegar a superar os 40 m. de altura. O seu tronco é de madeira dura. A corteza é lisa en árbores pequenas, e ás veces en fendas profundas en árbores grandes. As follas son grandes e ovais, ás veces con dentes serrados. As flores son pequenas e aparecen en grupos. Os frutos son pequenas acornas que se abren en dúas partes. O seu uso tradicional era como estopa para a construción naval, en carpintería e para a fabricación de madeira.

A continuación cada un dos alumnos encargouse de buscar información dunha ou varias das plantas seleccionadas, completando unha nova ficha, para o que se utilizaron as guías do Laboratorio e Biblioteca, libros de texto, publicacións relacionados coa flora do Morrazo e Galicia, enciclopedias, Internet ...

A VEXETACION DOS MONTES DE BELUSO.

SELA

Nome científico: *Cistus repens*

Nome castelán: *Recebo*

Nome inglés: *Recebo*

Esta era usada para curar de coiraz e para a planta de vivendas. Tem uso medicinal poles.

Recebo.

A VEXETACION DOS MONTES DE BELUSO.

PIÑEIRO DO PAIS.

Nome científico: *Pinus pinaster*

Nome castelán: *Pin.*

Nome inglés: *Pin.*

Esta madeira é moi apreciada para facer móbiles.

Lacín.

A VEXETACION DOS MONTES DE BELUSO.

LOCREIRO

Nome científico: *Laurus nobilis*

Nome castelán: *Laur.*

Nome inglés: *Laur.*

Características e valores: arbusto ou árbore moi aromática, de 1 a 5 m. de altura. Con copa baixa, arredada, cilíndrica, densa, agullos das verde moi escuro.

Floración e follas: pedúnculos verdes moi novos, griseos e lisos na madurez.

Follas: ovais, de bordos lisos, as bordas están máis ou menos onduladas.

Flora: brancas - verdosas ou amareladas. Nacen en grupos de 4-6 flores. A planta floresce entre maio e abril.

Frutos e sementes: o froito é unha baga carnosa rodeada de pericarpo verde e na madurez negra. Cada baga ten unha semente.

Lugar onde se desenvolve: habita en barrancos húmidos e ladeiras rochosas, con solo arenoso ou que hai moita humidade.

Utilidade e outras datos de interese: na antigüidade foi esta planta utilizada e consagrada aos deuses. Cállese como herbáceo ornamental en xardíns. As follas son utilizadas como condimento e tamén para preparar ungüentos e medicamentos pola propiedades medicinais que teñen. A súa madeira, moi dura, é moi apreciada en marquetaría.

Clase 4ª

Finalmente e a partir da información conseguida, na clase de Informática, durante varias sesións, cada alumno confeccionou a súa ficha coa información da planta que estudara, completándoa con imaxes recollidas de Internet relacionadas coa propia planta, as súas follas, flores, froitos, sementes ...

Na aula de terceiro, como xa dixemos anteriormente, recollemos información sobre animais que podemos atopar nos montes de Beluso e gustaríanos mostrarvos algunhas especies, catalogadas como ENDÉMICAS que quere dicir que son seres vivos que se repiten nunha area e que en moitas casos é difícil atopar noutros lugares. É o caso do LAGARTO (lagarta galega) e a PÍNTEGA ("sarabandixa") que presentan un endemismo moi importante nos nosos montes.

LAGARTO

Nome científico: ...PODARCIS BOGAGEI

Nome castelán: Lagartija de Bocage

Nome inglés: ...Lizard

Características: É de cor verde con manchas negras. Mide sobre 20 cm.; a súa cola ten dúas veces o tamaño do corpo. A femia é algo máis pequena e máis amarela.

Hábitat: É moi abundosa en Galicia. Adáptase moi ben ao clima atlántico. Ademais dos cantís e areais das praias atopámolas tamén nos claros das carballais, entre as toxeiras... Pero o que máis lles gusta son os muros orientados ao sur. Podemos vela tanto nas Illas Atlánticas como nos montes do Courel. A súa actividade é diurna. Entre novembro e febreiro teñen actividade reducida.

Alimentación: Comen arácnidos e insectos coleópteros, dípteros, formigas, etc.

Reprodución: Son ovíparos. A súa época de apareamento é na primavera. As eclosións son en setembro. A madurez sexual é aos 2 anos.

Clasificación: ...VERTEBRADOS

PÍNTEGA (SABANDIXA)

Nome científico: Chioglossa lusitánica

Nome castelán: Salamandra rabilarga

Nome inglés: Salamander

Características:

Mide sobre 12-14 cm. (dous tercios corresponden á súa cola). A femia é máis grande que o macho. É de cor pardo-bronce, ten dúas liñas douradas que recorren todo o seu corpo e únense na cola. O ventre é de cor gris-perla.

Hábitat: Gústalle vivir nas fragas de folia caduca, entre regatos e ríos con moitos líquenes e con moita humidade. Viven soas. É pouco diurna. Móvese con rapidez. É moi áxil e moi boa nadadora.

Alimentación: ...Come de todo, pero o que máis lle gustan son as arañas. Captura os alimentos coa lingua.

Reprodución: A reprodución das sabandixas abarca o período de febreiro a abril. Son ovíparos e poñen entre 12 e 17 ovos brancos na auga.

Clasificación: Son VERTEBRADOS, ANFIBIOS, OMNÍVOROS E OVÍPAROS.

Outros datos de interese: O seu rabo serve de mecanismo defensivo e tamén como órgano de acumulación de reservas, por iso varía o seu grosor ao longo do ano. Estes anfibios, nas súas patas teñen catro dedos.

Aproveitando este traballo e o realizado polos alumnos de Terceiro pretendemos confeccionar un pequeno libro sobre a flora e fauna dos montes de Beluso que poida ser utilizado por todos os alumnos do Colexio.

3º e 4º.

POEMAS DAS NOSAS FRAGAS

O carballo grande
naceu nun muíño
e está moi contento,
pois ten un veciño.

Héctor

Aquel bidueiro
que estaba na estrada,
cantaba , cantaba
e nunca paraba.

Ismael

Está moi contenta
esta xilbarbeira
ao saírlle os froitos
pola primavera.

D. Piñeiro

A miña arboriña
que é un piñeiro
bota moitas piñas
e non ten diñeiro.

Lucía

Leñador, leñador
non troncos o piñeiro
que na copa hai un niño
con un paxariño.

Carlos

O fento Xoán
ten moito diñeiro
e o garda todo
dentro do seu peto.

Lara

Camiñei polo monte
e atopei unha acacia.
Tiña as flores bonitas
e tamén era grande.

D. Pastoriza

Comprei un acivro
o pasado verán
e queimeino todo
polo San Xoán.

María

O eucalipto
crece nos montes
é alto e bonito
pero seca as fontes.

Abel

Unha acacia presumida
e un carballo celestial
estaban no monte
con ganas de bailar.

Lara

O sabugueiro
foi bailar,
e viu unha árbore
que estaba a chorar.

Ángel

Marchouse de festa
o pobre salgueiro
encontrou á noiva
e quedou sen diñeiro.

Alba

O bidueiro
que vive no río
cando fai vento
ten moito frío.

Benito

O meu ameneiro
estaba mollado,
chovía moi forte
e estaba enfadado

D. Castellanos

Toxo, toxal
os meus coelliños
durmiñños están.
Toxo, toxal
os meus coelliños
contentos están.

Carlos

A acacia mimosa
está moi amolada
pois quere durmir
e non ten almofada.

María

A miña xesta
ten moito diñeiro
e gástano todo
con un sabugueiro.

Rebeca

Había unha vella
cortando no breixo,
zafoulle a machada
e cortou o queixo.

Jose

Unha volta á Idade Media

O día 24 de marzo de 2011, os nenos/as do 3º ciclo de primaria visitamos o CITA, **Centro de Interpretación das Torres Arcebispaís**, en Pontevedra. É o primeiro centro museográfico municipal da cidade de Pontevedra. Construído no subsolo, aproveitando o foso defensivo do pazo-fortaleza das Torres Arcebispaís, descuberto durante as obras de remodelación da avenida de Santa María, en 2008.

O Centro de Interpretación das Torres Arcebispaís trata de achegar o público ao coñecemento sobre o que foi un dos seus monumentos emblemáticos canda a ponte medieval e a igrexa Santa María a Maior.

O primitivo castelo erguese a comezos do século XII e pouco despois Fernando II dóalle a vila co seu castelo ao arcebispado de Santiago. A fortaleza apenas se verá afectada polas guerras irmandiñas pero en cambio sufriu graves danos durante o enfrontamento entre Alonso II de Fonseca, arcebispo de Santiago, e Pedro Álvarez de Soutomaior, máis coñecido como Pedro Madruga, durante a guerra civil (1474-1477) entre os partidarios de Sabela a Católica e os de Xoana a Beltranexa, irmá e filla de Henrique IV de Castela. A comezos do século XVIII os ingleses incendian o pazo que queda practicamente destruído agás a súa imponente torre da homenaxe que aínda se utilizará como prisión. A finais do século XIX decídese a súa total demolición.

A Idade Media en España e en Galicia

A Idade Media é o período da Historia que comeza no ano 476 d.C, coa caída do Imperio Romano e remata no ano 1492, co descubrimento de América. Nese ano 476, ten lugar a expulsión do último emperador romano, e este feito considérase o comezo da Idade Media.

AS INVASIÓNS

Cara ao século V, o Imperio romano tivo problemas económicos, políticos, sociais e relixiosos. Esta debilidade foi aproveitada polos pobos xermánicos do centro de Europa para invadir o Imperio.

Los pueblos germánicos en las fronteras del Imperio Romano finales del siglo IV

Os suevos en Galicia

No ano 409, os suevos, un pobo bárbaro procedente do norte de Europa, asentouse en Gallaecia, unha provincia romana, e formaron un reino.

Os suevos deixaron a guerra e puxéronse a cultivar a terra. A maioría da poboación eran campesiños.

A principal cidade do reino era Braga que actualmente forma parte de Portugal.

No ano 585, o reino suevo de Galicia foi conquistado polo reino visigodo.

O reino visigodo

Os visigodos, principal pobo invasor, chegaron a Hispania no ano 507 d.C. Fundaron un reino con capital en Toledo e máis tarde convertéronse ao cristianismo.

Famosa lista dos reis visigodos

NOME	REINADO	NOME	REINADO
O reino tolosano		O reino visigodo católico	
Ataúlfo	(410 - 415)	Recaredo	(586 - 601)
Sigerico	(415)	Liuva II	(601 - 603)
Walia	(415 - 418)	Witérico	(603 - 610)
Teodorico I	(418 - 451)	Gundemaro	(610 - 612)
Turismundo	(451 - 453)	Sisebuto	(612 - 621)
Teodorico II	(453 - 466)	Recaredo II	(621)
Eurico	(466 - 484)	Suínthila	(621 - 631)
Alarico II	(484 - 507)	Sisenando	(631 - 636)
O reino arriano español		khintila	(636 - 639)
Gesaleico	(507 - 510)	Tulga	(639 - 642)
Amalarico baixo rexencia de Teodorico	(510 - 526)	Kindasvinto rei único	(642 - 649)
Amalarico rei independente	(526 - 534)	Kindasvinto y Recesvinto	(649 - 653)
Theudis	(534 - 548)	Recesvinto rei único	(653 - 672)
Theudiselo	(548 - 549)	Wamba	(672 - 680)
Agila	(549 - 555)	Ervigio	(680 - 687)
Atanaxildo	(555 - 567)	Egica rei único	(687 - 698/700)
Liuva I	(567 - 568)	Egica y Witiza	(698/700 - 702)
Liuva I y Leovixildo	(568 - 571/72)	Witiza rei único	(702 - 710)
Leovixildo	(571/72 - 586)	Rodrigo	(710 - 711)

O reino visigodo de Toledo desapareceu no ano 711 polas loitas entre os visigodos e a invasión dos pobos procedentes do Norte de África, os musulmáns.

O reino musulmán

No século VII xurdiu en Arabia unha nova relixión chamada *islam*. As persoas que practican esta relixión chámanse *musulmáns*. Cren nun único deus, *Alá*, e no seu profeta *Mahoma*. O *Corán* é o seu libro sagrado.

A palabra *islam* designa o acto de sumisión completa á dependencia absoluta con respecto a *Alá*.

En pouco tempo, os musulmáns crearon un grande imperio, que se estendeu desde o norte de África ata diversas zonas de Asia.

No ano 711, un exército musulmán chegou desde África e invadiu o reino visigodo. En poucos anos, invadiron case toda a Península, excepto as montañas do norte. Os musulmáns chamáronlles a este territorio que conquistaron **Al-Ándalus** e estableceron a súa capital en Córdoba. A palabra *Al-Andalus* é de orixe árabe e significa “a terra cultivada cun río”.

Primeiro, *Al-Ándalus* foi un emirato, é dicir, unha provincia que dependía do califa de Damasco, en Asia. Despois, no ano 756, o príncipe **Abderramán I** proclamouse emir independente e *Al-Ándalus* separouse de Dámaso. Máis tarde, no ano 929, o emir **Abderramán III** adoptou o título de califa e fundaron o **califato de Córdoba**, que se prolongou deica o ano 1031.

Durante o califato, *Al-Ándalus* levou a cabo grandes conquistas militares, como as que efectuou **Almanzor**, un vitorioso militar. Ademais, Córdoba converteuse nunha das cidades máis populosas e importantes da época.

A partir do século XI, os reinos cristiáns conquistaron moitos territorios musulmáns e modificaron as súas propias fronteiras.

No ano 1031, *Al-Ándalus* dividiuse en pequenos reinos chamados **taifas** e polo tanto, o califato desapareceu. Os reis cristiáns aproveitaron a debilidade provoca por estes enfrontamentos e estenderon as súas fronteiras cara o sur. Para frear o avance cristián primeiro chegaron os **almorábides** e, despois, os **almohades**.

En 1212, ocorreu a **batalla das Navas de Tolosa** onde un exército de casteláns, navarros e aragoneses derrotou as tropas musulmás. Despois desta batalla, os reis Fernando III, en primeiro lugar, e **Afonso X**, despois, conquistaron case todo *Al-Ándalus*. Só se mantivo un territorio musulmán na Península : o reino de Granada.

Os musulmáns chegaron a Galicia cara ao ano 714. Non obstante, o territorio da nosa Comunidade e as zonas montañosas do norte peninsular quedaron fóra do dominio musulmán. Pese a iso, sufriron ataques por parte dos musulmáns durante anos, como o liderado por **Almanzor** contra Santiago de Compostela no ano 997.

Os reinos cristiáns

Dende a invasión musulmán, os cristiáns do norte intentaron conquistar os territorios do centro e do sur da Península, e conseguírono definitivamente en 1492, cando conquistaron Granada. Desde cada un destes reinos cristiáns, iniciouse un proceso de **reconquista** que, pouco a pouco, foilles arrebatando territorios aos musulmáns.

Tras a invasión musulmá, os cristiáns, que habitaban a costa cantábrica e os Pirineos, organizáronse en reinos independentes. O primeiro deles foi o **reino de Asturias**, que se formou no ano 722 e que despois se converteu, no ano 910, no **reino de León**.

Despois, fórense formando o **reino de Navarra**, os **condados cataláns**, o **reino de Aragón** e, máis tarde, o **reino de Castela** no século XII.

Galicia formou parte, primeiro do reino de Asturias, despois do de León e, finalmente, a partir do século XIII, do reino de Castela. Nesta época, Galicia chegou a ter reis de seu, como **Ordoño I** ou **Sancho I**, pero foi durante períodos moi curtos.

Cara a 1240, o territorio cristián estaba dividido en catro grandes reinos:

- **Reino de Navarra** – formado por Navarra e parte da Ríoxa
- **Coroa de Aragón** – formada polos reinos de Aragón, Valencia e Mallorca, e polos condados cataláns
- **Coroa de Castela** – Formada polo reino de Castela e o de León. Despois, estendeuse por toda Andalucía, a excepción do reino de Granada. O territorio do reino de Galicia formaba parte da coroa de Castela e **Xelmírez** foi bispo de Santiago, chegou a gobernar toda Galicia e conseguiu moito poder dentro da coroa de Castela, polo que o nomearon **arcebispo de Santiago**.
- **Portugal** – Formou un reino independente do reino de León xa que as disputas entre os reis e os nobres do norte e do sur do río Miño, fixeron que estes últimos se separasen de Galicia no ano 1139.

No século XV, ao final da Idade Media, os reinos cristiáns conquistaron practicamente toda a península. Só quedaba o reino nazarí de Granada que ocupaba as actuais provincias de Málaga, Granada e Almería. Os Reis Católicos conquistaron o reino nazarí de Granada en 1492. **Boabdil** foi o último rei de Granada. En 1479, Isabel I de Castela e Fernando II de Aragón, os Reis Católicos, casaron e uniron as dúas coroas.

Os Irmandiños

O crecemento das cidades dos séculos XIV e XV favoreceu a consolidación de novos grupos urbanos.

O movemento irmandiño provocou o principal conflito social no século XV, integrado fundamentalmente por campesiños, burgueses e membros da baixa nobreza.

Os Irmandiños loitaron en dúas guerras contra os señores, que nesa época exercían un poder abusivo.

O castelo de Pambre é a mellor mostra da arquitectura medieval militar que existe en Galicia das poucas que quedaron en pé na revolución irmandiña. Foi construído a finais do século XIV por don Gonzalo Ozores de Ulloa. Durante anos foi escenario de moitas loitas.

A SOCIEDADE MEDIEVAL CRISTIÁ

A sociedade desta época estaba formado por varios grupos:

O REI : Era a persoa máis importantes , e con máis poder. Vivía nun castelo.

OS NOBRES: Eran señores que tiñan amplos territorios, moitos deles concedidos polos reis. Vivían en castelos e, xunto cos cabaleiros e os reis, eran os que ían á guerra.

O CLERO: Estaba formado por bispos, que vivían en catedrais; monxes, que vivían en mosteiros, e sacerdotes, en igrexas. Dedicábanse á relixión e á cultura. O clero posuía moitas terras.

OS CAMPESIÑOS: A maioría non tiña terras de seu e traballaban as terras dos nobres ou do clero. Vivían en casas pequenas, en aldeas rodeadas de campo de cultivo. Tiñan que darlles parte da súas colleitas aos nobres e á Igrexa.

OS COMERCIANTES E OS ARTESÁNS : Vivían e traballaban nas cidades. Os artesáns organizábanse en gremios, que eran asociacións de artesáns dun oficio, como ferreiros ou teceláns.

Na Idade Media, a maioría da poboación galega vivía en **aldeas**. Non obstante, a partir do século XII, produciuse un importante desenvolvemento das **cidades** debido a: o crecemento da poboación, as peregrinacións á Santiago de Compostela –ao longo do camiño naceron novas poboacións, como Sarria, Portomarín, Melide, Arzúa,...- e o desenvolvemento do comercio e da pesca. Nas cidades fóronse fundando as primeiras universidades. Tamén empezaron a funcionar as novas imprentas.

As localidades cristiáns construíanse arredor dun castelo.

A SOCIEDADE MUSULMÁ

As características da sociedade musulmá son:

- O **califa** era a persoa con mais poder e vivía nunha fortaleza chamada **alcazaba**.
- A súa poboación era sobre todo urbana. As cidades musulmás tiñan rúas estreitas que formaban unha especie de labirinto.
- A vida relixiosa da cidade centrábase na **mesquita** - templo musulmán que ten unha torre chamada **minarete**, para chamar aos fieis.
- Al-Ándalus converteuse nun gran centro de cultura. Chegaron arquitectos, filósofos, músicos... de todo o mundo. **Averroes** naceu en Córdoba e foi un dos filósofos máis importantes de Al-Andalus.
- A vida económica concentrábase no **zoco**, que era o mercado.
- A agricultura foi moi importante.

Introduciron cultivos como o arroz, a cana de azucre, a laranxeira e o azafrán ademais dos cereais, a oliveira e os produtos de horta. Crearon sistemas de rega e a nora. En Al-Ándalus había moitas terras de cultivo, posto que a maior parte da poboación dedicábase á agricultura.

As principais cidades de Al-Ándalus eran Córdoba e Sevilla. Estas cidades están amuralladas. Córdoba durante moitos anos foi a maior cidade de Europa e un gran centro económico e cultural.

Nas cidades vivían artesáns e comerciantes. A parte principal da cidade é a medina onde se encontran edificios importantes como a mesquita.

En Galicia consérvanse importantes núcleos históricos medievais, como Ribadavia, Allariz, Tui ou Sarria.

Ribadavia foi a capital do Reino de Galicia co Rei García I entre 1.065 e 1.071.

No s. XII iníciase a expansión económica e demográfica de Ribadavia e do Ribeiro, potenciada polo asentamento e extensión da orde do cister e pola produción e comercialización do viño moi apreciado pola igrexa e a realeza.

Tamén prosperou na vila unha importante comunidade xudía, situada na Rúa da Xudería, chegando a ser unha das mais populares de Galicia.

Considerados bos administradores, a principal actividade económica a que se adicaban era o comercio, e ó desenvolvemento de oficios artesáns..

No 1.164 recibe o “foro Real” en 1375, con D. Pedro Ruiz Sarmiento, iníciase o Señorío de Ribadavia pasando a ser sede do Adiantado Maior do Reino de Galicia e en 1476 convertese en Vila Condal.

A convivencia na Idade Media

A convivencia entre cristiáns e musulmáns era pacífica aínda que os reis cristiáns e musulmáns mantiveron guerras constantes.

Os musulmáns , en xeral, conviviron cos cristiáns que permaneceron en Al Andalus.

A sociedade era moi variada:

- Conquistadores musulmáns era o grupo mais poderoso.
- Os muladis eran os cristiáns que aceptaron a relixión musulmá .
- Os mozárabes eran os cristiáns que seguiron practicando a súa relixión e vivían no reino musulmán
- Os mudéxares eran os musulmáns que vivían en reinos cristiáns
- Os xudeus vivían en barrios afastados do resto dos habitantes.

Uns e outros practicaban a súa relixión, utilizaban a súa lingua e mantiñan os seus costumes aínda que vivían nun reino con outra cultura.

A CULTURA NA IDADE MEDIA

Durante a Idade Media, que durou mil anos, xurdiron distintas formas de construír edificios ou estilos artísticos. Os cristiáns crearon o **románico** e o **gótico**, e os musulmáns, a **arte islámica**.

Románico É o estilo arquitectónico en que se construíron a maioría das igrexas e dos mosteiros galegos; é tamén o estilo da catedral de Santiago. A finais do século XI, iníciase a construción da catedral.

O estilo románico caracterízase por ter ventás pequenas con forma de arco de medio punto ou media circunferencia .

Os edificios románicos tiñan pouca altura e uns muros de pedras moi grosos, onde se abrían poucas ventás. Por iso o interior era escuro. Construíasen á beira do camiño de Santiago, pero tamén se construíron en moitas aldeas, como en Armenteira, Leiro, Cambre...Decorábanse con **esculturas** e **pinturas** de escenas relixiosas e deste xeito ensinábase relixión á xente, porque case ninguén sabía ler.

Gótico O gótico en Galicia non tivo tanta importancia como o románico, aínda que temos exemplos como a Igrexa de San Francisco en Betanzos e a de San Domingos de Pontevedra.

O estilo gótico ten ventás grandes con vidreiras de cores e as súas portas e as súas ventás teñen forma de arco apuntado.

As igrexas góticas eran máis altas e máis luminosas que as románicas.

Construíron grandes catedrais góticas, como as de León ou Burgos.

Islámico O estilo islámico ten decoración xeométrica e as súas portas e as súas ventás teñen forma de arco de ferradura.

Durante o califato, Al.-Ándalus viviu unha época de esplendor e nas cidades construíron mesquitas, palacios, baños,...

Os arquitectos construíron belos edificios como o palacio da Aljafería en Zaragoza no século XI, a Mesquita de Córdoba ou o pazo da Alhambra de Granada.

O **árabe** era a lingua dos musulmáns e desa lingua herdamos moitos vocábulos como: azotea, almadraba, alxibe, azulexo e álxebra.

Os músicos tocaban os tambores, a pandeireta, o laúde e outros instrumentos parecidos á guitarra.

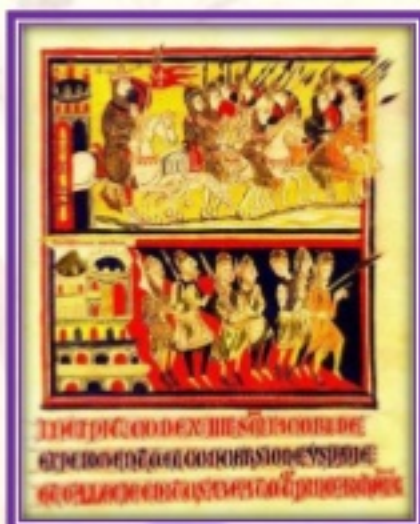

As construcións medievais en Galicia

Os monumentos medievais máis importantes de Galicia son:

- **Castelos** – construcións de pedra que servían para defender o territorio, como os de Vilasobroso, Doiras, Pambre e Monterrei.
- **Pazos** – como o do arcebispo Xelmírez, en Santiago.
- **Edifícios relixiosos**
 - ♦ **Catedrais** – como as de Santiago, Ourense, Mondoñedo e Tui
 - ♦ **Igrexas** – como as de Santa María de Cambre, San Francisco de Betanzos, San Martín de Mondoñedo e San Domingos de Pontevedra
 - ♦ **Mosteiros** – como os de Carboeiro, Armenteira, Samos, etc

Cara o 1140, escríbese a considerada como primeira guía turística da historia, o **Códice Calixtino**. Nel descríbese o camiño francés: as súas paisaxes, os pobos e os seus costumes; ...

Na Idade Media aparecen as **primeiras composicións escritas en galego**, unhas poesías chamadas **cantigas**. Tamén as "**Cantigas de Santa María**" do rei Afonso X o Sabio, no século XIII.

"Ondas do mar de Vigo,
se vistes meu amigo!
e ai Deus, se verrá cedo!

Ondas do mar levado,
se vistes meu amado!
e ai Deus, se verrá cedo!

Se vistes meu amigo,
o por que eu sospiro!
e ai Deus, se verrá cedo!

Se vistes meu amado
por que ei gran cuidado!
e ai Deus, se verrá cedo! "

Martín Códax

<http://recursostic.educacion.es/kairos/web/mediateca/cartoteca/cartoteca.html>

<http://club.telepolis.com/darnil/Historia/godos.htm>

Aventura en Terra Máxica

Era unha fría tarde de inverno no ano 2163 en Terra Máxica, unha illa situada nun mundo virtual, onde vivía: Mac "Cara Cadrada" o protagonista da nosa historia, que comeza sendo un pouco inmaduro pero logo cambia, xunto cos seus amigos: Fernando, un xoven amante dos animais, intelixente e amable e Bam, un delfín robot que vixiaba unha porta que servía para ir ao mundo real.

Noutro lado da illa vivía o temido Vampirán, que tiña a metade do corpo de ósos e a outra de pel e o seu axudante Morcigueitor, a quen lle encantaba matar.

Aii! esquecíaseme falarvos de Bolindo, un personaxe moi orixinal, pois era unha bóla que falaba e tiña poderes máxicos; aínda que, coma era moi xoven, non os sabía controlar moi ben.

Mac e Bolindo estaban na casa de Fernando vendo aos seus animais e déronse conta de que faltaba un coello, e pensaron que estaría no castelo de Vampirán. E era certo, alí estaba. Entrara sen darse conta.

Fernando estaba moi triste porque era o seu coello favorito, e dixo:

- Adeus coello!!

Pero Mac gritoulle:

- Fernando, non nos podemos render así, porque iso sería ser un galiña, pero nós non o somos: así que veña, alá imos!

E foron. Entraron e, de repente, as luces apagáronse e todos gritaron:

-Ah, ah, ah, ah!!!!!!

Escoitouse un ruído, era o coello de Fernando. Fórono coller, pero el non se deixaba. Pensaba que eran outras persoas, pero Mac púxose nunha punta e os outros noutra, así non se escaparía. Fernando tirouse e ... atrapou o coello pero...

Chegou Vampirán, o malvado vampiro, que daba moito medo, e preguntou:

- Que facedes no meu castelo?

E Fernando respondeulle:

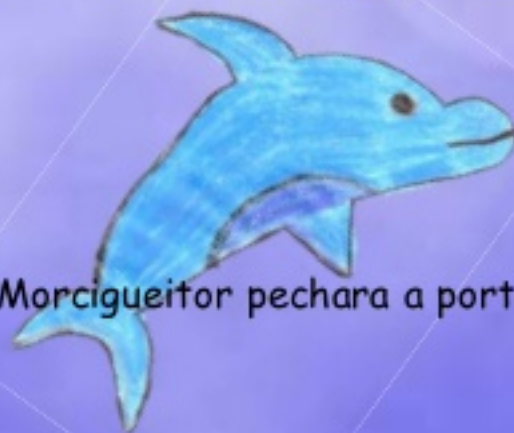
- É que se me escapou un coello...

Morcigueitor dixo:

- Fóra do noso castelo!

E correron. Pero era unha trampa, xa que Morcigueitor pechara a porta. De súpeto dixo:

- Ides morrer!

Entón, Bolindo fixo un conxuro para voar sen ás. E todos voaron ata unha ventá. E así saíron fóra.

Ao día seguinte Mac asomouse á ventá da súa casa e berrou:

-Neve, neve!

Entón decidiu chamar aos seus amigos para celebrar o rescate do coello. E foron xunto a Bam, porque este non podía saír do posto de vixilancia da Porta Máxica.

Mentres eles xogaban coa neve, Vampirán, no seu castelo, estaba ideando un plan para vingarse. Despois de moito cavar, decidiu... secar o río que abastecía de auga a toda a poboación da illa de Terra Máxica; utilizando os seus poderes máxicos, colocou unha presa no alto da montaña onde nacía o río formando así un gran encoro.

Deseguido, chegoulles a noticia a Mac e aos seus amigos. Colleron as bicicletas e, xunto con Bolindo, achegáronse ao encoro que fixera Vampirán. Despois de moito pensar, a Fernando ocorréuselle unha idea: ir buscar a Bam, o delfín robot, co fin de que este se metera dentro do encoro para escavar un túnel e así darlle saída á auga.

Aos demais pareceulles unha boa idea e decidiron levala a cabo. O único inconveniente era que tiñan que deixar a alguén vixiando a Porta Máxica; Bolindo presentouse voluntario e todos estiveron de acordo.

O plan foi todo un éxito porque, a parte de resolver o problema da auga, caeu o encoro derrubándose en moitos anacos.

Fartos de pelexar con Vampirán, decidiron ir xunto de Listeriol, que era o máis sabio de todos os sabios da Illa Máxica, a pedirlle consello.

Despois de moito camiñar monte arriba, atopáronse de fronte cun piñeiral e viron saír fume do medio dos piñeiros. Entón souberon que chegaran á cabana de Listeriol.

Explicáronlle a Listeriol o seu problema con Vampirán e pedíronlle consello.

-Esta apócema pode converter a Vampirán en boa persoa, pero ten que bebela.- díxolles Listeriol.

Á volta, ían todos calados pensando como farían para conseguir que Vampirán bebera a apócema máxica e así rematar con todos os seus problemas.

De súpeto, Mac dou coa solución:

- Xa está!! Bolindo encargárase de hipnotizar a Vampirán e darlle a apócema.

Todos miraban fixamente a Bolindo, e el non sabía que dicir.

-É que... é que... aínda non controlo ben os poderes...

E todos animárono e déronlle apertas. Bolindo emocionouse.

- Está ben!! Bua, bua, bua... VOU SALVAR O MUNDO!!

E dixo Mac:

- Non esaxeres. Con salvar a nosa illa de Vampirán abonda.

Pasaron uns cantos días nos que Bolindo estivo ensaiando día e noite e, cando veu que estaba preparado, foi coller a apócema sen avisarlle a ningún. Despois dirixiuse cara o castelo de Vampirán. Voou ata unha ventá que estaba aberta e por alí entrou.

Atopouse nun salón cheo de morcegos, arañas e arañeiras, dáballe todo moito noxo. Decidiu esperar a que viñeran Vampirán e Morcigueitor.

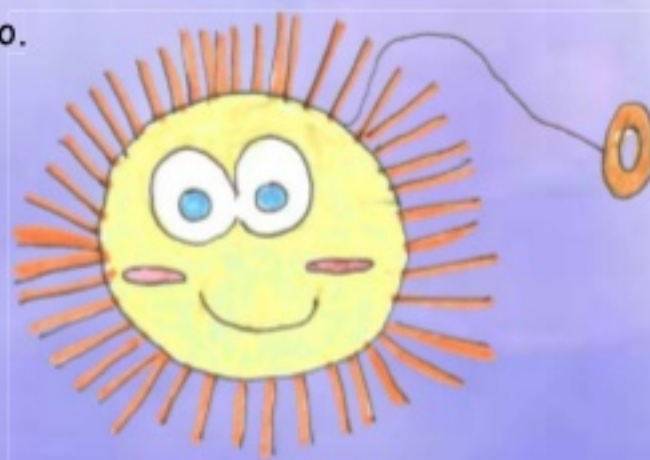
Para pasar o tempo sentouse no sofá e encendeu un gran televisor de plasma de 60 pulgadas. Despois dun bo rato chegaron Vampirán e Morcigueitor. Bolindo empezou a facer xiros no aire coma unha abella e... hipnotizou a Vampirán e ao seu morcego. Nese intre aproveitou, para coller na cociña dous funiles para que non atragantasen ao beber a apócema.

Despois de darlla, volveunos á realidade. Quedouse abraiado ao comprobar que Vampirán e Morcigueitor xa non eran os mesmos. A transformación era total: a Vampirán xa non se lle vían os ósos, todo el era de aspecto humano. Ademais lucía un espléndido sorriso, xa non daba nada de medo. Pola súa parte, Morcigueitor encollera e convertérase nun morcego normal.

Despois das presentacións, fixéronse amigos os tres: Vampirán, Morcigueitor e Bolindo e decidiron ir xunto Mac, Fernando e Bam para darlles esa estupenda noticia.

Menuda sorpresa cando os viron chegar, non o podían crer!! De contado Bolindo os puxo ao día. Isto si que era para celebrar. Farían unha festa por todo o alto.

E colorín colorado este conto queda rematado.

Noel Barreiro Barreiro (6ºA)
Daniel Durán Chapela (6ºA)
Lorena Fernández Estévez (6ºA)
Arón Fernández Otero (6ºA)
Saray Fernández Paredes (6ºB)
Paula Santos Piñeiro (6ºB)

Ao falar de prensa referímonos a publicacións en lingua escrita que teñen como misión informar. Estas publicación tamén permiten que a xente poida opinar ou criticar sobre asuntos que lle interesan.

[illegible]

Os periódicos á súa vez poden ser “**diarios**” que son as publicacións que aparecen tódolos días tales como: La Voz de Galicia, Faro de Vigo, Diario de Pontevedra, Atlántico ... ou “**especializados**” en diferentes temas como: Marca , As, Magisterio ...

As revistas son publicacións que adoitan ser semanais ou mensuais. Diferéncianse dos periódicos polo tipo de papel que se emprega que é de maior calidade, porque inclúen moitas máis fotos na súa presentación, teñen máis vistosidade e están especializadas en multitude de temas.

Así podemos atopar revistas **científicas** como: Muy Interesante, Investigación y Ciencia, Como Funciona ... revistas **do corazón** como: Diez Minutos, Lecturas, OK! ... revistas de **historia** como: Historia, Muy Historia, Historia y Vida ... revistas **sensacionalistas** como: Q.M.D., Inteviu, Sálvame... revistas **deportivas** como: Espacio submarino , NBA, Más Que Deporte ... e outras moitas máis que se ocupan da **decoración, a moda, a política, a educación**

RADIOGRAFÍA DUN PERIÓDICO.

Para analizar o interior dun periódico, catro grupos diferentes de alumnos, utilizamos a Voz de Galicia e dividimos o seu contido en catro partes: **portada**, **contraportada**, **páxinas interiores** e **seccións**.

A **PORTADA** do periódico presentaba na **cabeceira** o **logotipo** da Voz, a **data** do día, **ano** de publicación, o **número**, os **datos técnicos** e a **edición** que neste caso era a do Morrazo. No resto da páxina aparecía a gran tamaño o **titular da noticia do día**, unha gran **foto** relacionada con ela e o seu **pé de páxina**, os **titulares de outras noticias destacadas** e a **publicidade** dunha distribuidora de peixe.

A **CONTRAPORTADA** estaba encabezada co **logotipo** da Voz, a **data** do día e uns **teléfonos de contacto**. Parte da páxina ocupábaa un **artigo** sobre un Picasso coruñés no que figuraba o **autor do artigo** e dúas **fotos** co seu correspondente **pé de páxina**, unha delas do pintor malagueño durante a súa estancia na Coruña. No resto da páxina aparecía un artigo titulado "Con el viento en contra" e unha **publicidade** dunha tenda de mobles.

A **PÁXINA INTERIOR** coa que traballamos comezaba co **nome da sección** "Economía" e a **data** do día. Gran parte da páxina estaba ocupado por un **artigo** **relacionado** cos recortes económicos en España. Comezaba cunha **gran foto** de

estudiantes italianos manifestándose para protestar polos recortes do goberno. No medio do artigo aparecía outra **imaxe con elementos gráficos e estatísticos** co seu correspondente **pé de foto**. Tamén aparecían as fotografías de dúas **persoas que colaboraban** no artigo dando a súa opinión en temas económicos. Un pequeno artigo co nome do seu autor pechaba a páxina.

As SECCIÓNS do periódico serven para facilitar ao lector a procura de información. A Voz de Galicia que nos analizamos dispoñía das seguintes:

A FONDO, GALICIA, OPINIÓN, NACIONAL, INTERNACIONAL, SOCIEDADE, A PROVINCIA E COMARCAS, DEPORTES, ECONOMÍA, O MAR, CULTURA, NECROLÓXICAS, ANUNCIOS, CARTELERA, PASATEMPOS e os SUPLEMENTOS: ECOVOZ, EDUCACIÓN.

Algunhas seccións da Voz son fixas como por exemplo: Deportes, Comarcas, Anuncios ... outras pola contra son periódicas como os suplementos: Educación, Ecovoz.

CUARTO.

XOVES, 3 DE MARZO DE 2011

DIARIO DE MONTEMOGOS

BELUSO

ENTREVISTA AO MESTRE FARIÑA

O alumnado de 6ºB interésase por aspectos laborais e persoais do seu mestre, cando quedan poucos meses para a súa xubilación.

Equipo de Redacción
Carmen
Juan
Saúl
Tamara

José Manuel: Que é o máis duro do teu traballo?

Mestre Fariña: O máis duro do meu traballo son as cinco horas aguantando aos rapaces. Non é un traballo moi duro.

Joel: Como te sintes ao xubilarte?

Mestre Fariña: Primeiro, aínda non estou xubilado. Vou botar de menos o meu traballo.

María: Foi che difícil sacar a carreira?

Mestre Fariña: Persoalmente non me foi difícil porque xa daba clases cando fixen maxisterio. As oposicións fixéneas á primeira.

Saray: Gústanche as novas tecnoloxías que hai no colexio?

Mestre Fariña: Si, son moi importantes, pero os da miña idade somos moi malos para estas novas tecnoloxías.

José Manuel: Gústache o traballo de mestre?

Mestre Fariña: Si, a verdade é que me gusta, puiden facer outros traballos.

Joel: Desde pequeno pensaches en ser mestre?

Mestre Fariña: Pois si porque son de familia de mestres, é

algo que me atrae, tamén hai outras carreiras que me gustan.

María: Cantos anos levas de mestre?

Mestre Fariña: Se conto os anos que levo oficialmente son vintenove, pero tamén estiven nunha academia de ensinanza privada.

Saray: Tes muller?

Mestre Fariña: Si, paréceme que si. Estou casado. Casei no ano 1979.

Jose Manuel: Que pensas facer despois de que te xubiles?

Mestre Fariña: Desde logo penso buscar unha actividade, penso traballar nos sindicatos de ensino, hai moitos anos que estou afiliado a un sindicato, e tamén penso colaborar na ensinanza para inmigrantes.

Joel: Cantos anos tes?

Mestre Farliña: Teño 60, nací o 25 de marzo de 1950. Polo tanto vou facer 61.

María: Acórdache algunha anécdota como mestre?

Mestre Farliña: Moitísimas como, por exemplo, traballei en Portonovo dous anos, tiña de compañeira a unha escritora moi famosa chamada

Gloria Sánchez, ocorréusenos aos dous que estabamos bastante tolos.

Tiñamos cada un en cada clase 39 rapaces de cinco anos, en total eran setenta e oito rapaces e ocorréusenos levalos de excursión á Madroa. Eramos dous profesores para 78 rapaces, foi unha locura.

Saray: Por que non te afeitas?

Mestre Farliña: Estaba sacando as oposicións e traballaba de obreiro. Había un material que me facía graniños e, entón, para que non me producira os grans, non me afeitaba. Levo desde o ano 1975 sen afeitarme. Os meus fillos nunca me viron sen barba.

XOVES, 3 DE MARZO DE 2011

DIARIO DE MONTEMOGOS

BELUSO

ENTREVISTA A DON PEDRO

O alumnado de 6ºA realizou unha entrevista ao director deste centro, Don Pedro.

Equipo de Redacción

Alejandro
Noel
Daniel
Anxo

Nerea: En que ano empezou como mestre e como director?

Bueno, como mestre comecei no ano 1971 e, como director, no curso 1999-2000. Fun o último director do século XX e o primeiro do século XXI.

Nerea: Que experiencia lle gusta máis, a de mestre ou a de director? Por que?

Gústame máis a experiencia de mestre xa que fun preparado para ser mestre. Gústame a relación cos alumnos e o ensino.

Nerea: Como mestre, que asignaturas lle gustan máis?

As asignaturas que me gustan máis son as matemáticas e as ciencias naturais.

Arón: E difícil o oficio de mestre?

Todos os oficios son difíciles.

Arón: Cal é ou foi o seu curso favorito?

Realmente non me podo decidir, xa que todos os cursos son os meus favoritos.

Arón: Por que deixou de ser mestre e seguiu co traballo de director?

Aínda sigo sendo mestre, xa que dou clases a algúns cursos.

Clara: Como é o trato cos seus alumnos?

Pois o meu trato é próximo e con confianza.

Clara: Que alumnos lle chamaron máis a atención?

Pois ningún en particular, xa que teño antigos alumnos que teñen máis de 30 anos e outros de 7.

XOVES, 3 DE MARZO DE 2011

DIARIO DE MONTEMOGOS

Clara: Durante a súa carreira, expulsou a algún alumno?

Expulsar, expulsar non o fai o director, se hai que expulsar a alguén, fáino o Consello Escolar.

Lorena: Ser director ocúpalle moito tempo da súa vida persoal?

Realmente si, non me ocupa só o tempo que boto no colexio senón todo o día.

Lorena: É avó?

Teño tres netas, chámanse: a maior, Laura; a mediana, Níobe; e a pequena, chámase Sofía.

Un momento da entrevista. Imaxe e Son: Carlota, Mari, Serafín, Sergio, Yerón.

LETRAS GALEGAS 2011

LOIS PEREIRO

A celebración do día das Letras Galegas, cada 17 de Maio, foi instituída no ano 1963 pola Real Academia Galega para conmemorar a publicación do libro de Rosalía de Castro " Cantares Gallegos", un 17 de Maio de 1863 e homenaxear a algún escritor ou escritora en lingua galega.

"Cantares Gallegos", está considerada como a obra literaria que inicia o "Rexurdimento" da literatura e da cultura galega moderna.

Os autores homenaxeados nas Letras Galegas son :

1963 Rosalía de Castro	1988 Ramón Otero Pedrallo
1964 Castelao	1989 Celso Emilio Ferreiro
1965 Eduardo Pondal	1990 Luís Pimentel
1966 Francisco Añón Paz	1991 Álvaro Cunqueiro
1967 Manuel Curros Enríquez	1992 Fermín Bouza-Brey
1968 F. López Cuevillas	1993 Eduardo Blanco-Amor
1969 Antonio Noriega Varela	1994 Luís Seoane
1970 M. Valladares Núñez	1995 Rafael Dieste
1971 Gonzalo López Abente	1996 Xesús Ferro Couselo
1972 Valentín Lamas Carvajal	1997 Anxel Fole
1973 Manuel Lago González	1998 Martín Codax,Johan de
1974 X. V. Viqueira Cortón	Cangas e Meendinho
1975 X. Manuel Pintos Villar	1999 Roberto Blanco Torres
1976 Ramón Cabanillas	2000 Manuel Murguía
1977 Antón Vilar Ponte	2001 Eladio Rodríguez
1978 Antonio López Ferreiro	2002 Frei Martín Sarmiento
1979 Manuel Antonio	2003 Antón Avilés Taramancos
1980 Alfonso X, O Sabio	2004 Xaquín Lorenzo Fernández
1981 Vicente Risco	2005 Xesús Varela Vazquez
1982 Luis Amado Carballo	2006 Manuel Lugrís Freire
1983 Manuel Leiras Pulpeiro	2007 María Mariño Carou
1984 A. Cotarelo Valledor	2008 Xosé María Álvarez Blázquez
1985 Antón Losada Diéguez	2009 Ramón Piñeiro López
1986 Aquilino Iglesia Alvariño	2010 Uxío Novoneyra
1987 Francisca H. Garrido	2011 Lois Sánchez Pereiro

Este ano a Real Academia Da Lingua Galega adícalle o día das Letras Galegas ao escritor monfortino Lois Sánchez Pereiro.

BIOGRAFIA

Lois Pereiro nace en Monforte no 1958. Realiza estudos de tradución en Madrid, cidade á que marcharía co seu irmán Xosé Manuel con só dezasete anos. Alí mantense economicamente vertendo ao castelán filmes e series para a televisión.

En Madrid vai estar vencellado, por amizade e por proxectos comúns, ao grupo que formaba con Manolo Rivas, Antón Patiño ou Xavier Seoane. Co esforzo de todos, naceron as publicacións de pulo innovador e, agora, xa míticas, *Loia* ou *Luces de Galiza*.

Porén, os riscos asumidos na vida madrileña de principios dos oitenta fixeron que Lois determinase o seu regreso á Coruña, onde se manteñen os nexos con aqueles que constituían o grupo de Madrid, e, de novo aquí, vivirá fundamentalmente do xornalismo. No eido poético participa na publicación colectiva *De amor e desamor* e intégrase, durante 1984 e 1985, no colectivo de mesmo nome. Este feito permite que o público comece a coñecer a súa obra e a valore con compracencia.

Gaña o Concurso Nacional de Poesía O Facho: todas as súas creacións poéticas, espalladas en antoloxías ou publicacións colectivas, reúnen en *Poemas. 1981/1991*, no 1992. O seu primeiro libro publicado reflicte xa unha

tendencia etiquetada como "punk", moi presente na súa vida. As razóns para esta clasificación son unha actitude certamente existencialista, de sarcasmo esmagador e corrosivo, un xogo de chiscadelas á autodestrución e á morte. As súas influencias semellan ben sofisticadas. Prioritariamente chéganlle do centro de Europa, do expresionismo austro-alemán, de Thomas Bernhard, Peter Handke ou de Carver. Pero non hai que esquecer que Valente é referente fundamental nos seus primeiros pasos: ao seu abeiro nace como poeta.

No 1995 aparece a *Poesía última de amor e enfermidade*. Con só dous libros publicados xa define un estilo literario curto e tenso, cualificado como de economía expresiva: non se excede en recursos formais, emprega abundantemente o establecemento dicotómico de realidades elementais (amor/desamor, vida/morte). Neste derradeiro libro, en vida, de Lois, que foi reeditado nos últimos tempos, atópase un novo xeito de entender a existencia: para aprehendela en profundidade é necesario ter conciencia da morte. Isto pode ter unha interpretación vitalista que encaixaría coa ríxida etiqueta de poeta maldito, ao entender que esta postura fronte á vida nace da súa propia experiencia, que se mergulla na liña que a separa da morte.

Lois Pereiro morre pouco despois, en 1996. Nese ano do seu finamento, o seu irmán, Xosé Manuel, fai que saia á luz *Poemas para unha Loia*, constituído a partir de composicións da época madrileña, xa publicadas naquela revista *Loia*, e dun ensaio: "Modesta proposición para renunciar a facer xirar a roda hidráulica dunha cíclica historia universal da infamia". Nel expón moitas das súas ideas e conviccións sociais e políticas, ofrecendo unha panorámica que inclúe unha chea de referencias directas a escritores, filósofos ou políticos dos que bebe.

Ademais, deixou oito capítulos dunha novela inacabada, *Náufragos do paradiso*, publicados na revista que fora dirixida por Manolo Rivas, *Lucas de Galiza*.

Pero Lois Pereiro tamén lle puxo letras ás melodías do grupo punk Radio Océano, que o seu irmán lideraba. Porque o esforzo de Lois estivo canalizado cara á contracultura, na que militaba con vehemencia. E así, as súas verbas tamén se debuxan en fancines ou en escollidos guións.

Esta condición de "outsider" provoca a reticencia dos académicos á hora de dedicarlle o Día das Letras Galegas, pasados xa máis de dez anos da súa morte, a pesar de que a súa obra é cada vez máis valorada polos lectores e máis considerada pola crítica.

O corredor de fondo perde o alento
Fuxindo dunha vida inzada de renunciás
da súa liturxia obesa e oleosa,
mediocre nos seus comunais fracasos,

bágoas de xelo, indignación contida
non deu chegado a tempo de exercer
a súa rebelión,
nin de levar a cabo
a súa vinganza definitiva
contra un mundo inxusto, homicida, e cruel,
pola inutilidade da súa propia vida

solitario, enfermo e fatigado,
a morte anticipouse e chegou antes.

De "Poesía última de amor e enfermidade 1992-1995" de Lois Pereiro

Por Andrea Calviño, Alejandro Bernárdez, Noel Barreiro e Daniel Durán. (6ºA)

Bibliografía: Portal das Letras, Seminario Galán e Wikipedia

OS BONSAIS

Orixe:

A arte do bonsai orixinouse en China fai uns dous mil anos, como obxecto de culto para os monxes taoístas.

Para eles era símbolo de eternidade, a árbore representaba unha ponte entre o divino e o humano, o ceo e a terra.

Segundo a tradición, aqueles que podían conservar unha árbore en maceta tiñan asegurada a eternidade. Así foi como os monxes dispuñan as árbores pequenas en vasillas ao longo das escaleiras dos templos e ata eran fonte de culto. No sur de China, esta arte consistía en transmitir todas as características dunha árbore desenvolvida na natureza a unha árbore pequena cultivado en maceta. Foi levado a Xapón fai uns 800 anos, onde se perfeccionou e evolucionou á arte actual. O bonsai non é unha planta xeneticamente empequenecida. Mantense pequena dándolle forma, podando o tronco, as follas e as raíces cada certo tempo, dependendo da especie.

Cultivo:

É conveniente cultivalos no exterior durante todo o ano. No caso das especies tropicais e subtropicais, estes han de protexerse das temperaturas baixas durante a época máis fría, protexéndoo nun invernadoiro frío moi ben iluminado. En todo caso, se se cultiva no interior de casa, debe estar lonxe de fontes de calor e xunto a unha fiestra moi luminosa, sen sol directo, só durante a época fría do ano.

Brión:

O brión é unha parte decorativa opcional que achega unha textura sedosa á superficie do chan, aínda que tamén é útil para manter máis a humidade na terra durante a época seca. No entanto, aínda que o brión resulta agradable visualmente, é necesario que non cubra máis do 50% da superficie da maceta para que as raíces poidan respirar adecuadamente e pódase realizar unha rega correcta observando a situación na que se atopa a superficie da terra. En ningún caso débese cubrir parte do tronco.

Rega:

Hase de regar cando a superficie da terra comeza a secarse e de forma abundante, é dicir, ata que salga pola drenaxe. Isto adoita suceder dependendo de moitos factores (época do ano, clima da zona, actividade da árbore, situación, etc.) e, xa que logo, a rega pode ser necesario varias veces ao día no verán ou cada dous ou tres días no inverno. A mellor auga que se pode utilizar é a de choiva, xa que é a que absorben as raíces das árbores no seu estado natural. Ao utilizar auga de uso corróente se

recomenda deixala repisar como mínimo 24 horas, xa que deste xeito gran parte do cloro e deamos elementos químicos nocivos quedan no fondo do recipiente. Tamén é recomendable o uso de auga cun pH de 6,5. A pulverización das follas só debe empelarse cando se haxa aplicado un tratamento funxicida preventivo na primavera e ouro en opoño, pola contra aparecerán os longos, especialmente se o cultivo é en interior ou invernadoiro. Se a maceta está moi seca, ou a auga non penetra ben no chan, é conveniente mergullar a maceta en auga e deixala repisar uns minutos. No entanto, este sistema de rega só se debe utilizar en caso de emerxencia e nunca como un método habitual de rega.

Abono:

O máis adecuado é o abono orgánico sólido (hachos con parinas, de soia, de sangue ou ósos). Hai que abonar especialmente durante os períodos de crecemento e formación de xemas (primavera e opoño). Se se usa fertilizante químico líquido deberíanse seguir as instrucións do fabricante, xa que se se utiliza en exceso pódense queimar as raíces. En período de repouso vexetativo, é preciso deixar de abonar, salvo que o seu cultivo sexa en interior. Non se deben abonar plantas débiles ou enfermas, nin durante os trinta días posteriores a un transplante ou poda.

Poda:

Realízanse de dúas clases:

- **Poda de mantemento:** serve para formar aos poucos o bonsai e para acentuar as formas desexadas. Para facelo pódanse as poliñas cando teñen 7 ou 8 pares de follas, cortando por encima dos 2 ó 3 primeiros pares de follas. Hanse de quitar as follas amarelas e brótelos do tronco.

- **Poda drástica ou de formación:** consiste en podar drasticamente para darlle a forma desexada. A forma de poda máis drástica é a que se realiza aos exemplares en escoba: cando se quere crear este estilo débese cortar o tronco cunha navalla afiada en bisel ou cóncavamente para que as ramas que xurdan fágano desde o mesmo punto. E para que estas crezan cara arriba convén rodear o corte cun cartón opaco que sobresaia uns 5 cm. para que as poliñas diríxanse cara arriba disimulando a cicatriz. A ferida do corte débese untar cunha pasta cicatrizante.

Os alumnos de 6ºA despidense

Ola, eu son Nerea Cordeiro Cerviño e son alumna deste colexio, o C.E.I.P. Montemogos de Beluso. Estou en 6º de primaria, pódese dicir que xa son maior. O motivo desta carta é que para o próximo curso vou empezar primeiro da ESO e terei que deixar este colexio que tanto quero. Esta carta escribo para despedirme do colexio e contarvos algunhas cousas que me pasaron nel.

Para empezar quixera dar as grazas a todo o claustro de profesores do colexio por ensinarme todo o que sei, por darme consellos, e sobre todo, por aguantarme durante estes seis anos. GRAZAS A TODOS!!!!!!

Deste colexio levo moitos recordos e anécdotas: boas e malas. Tamén me levo moitos amigos e amigas que non quixera esquecer aínda que o futuro nos separe.

Comecemos polo principio. Recordo moi ben o meu primeiro día de colexio, aínda que era moi pequena. Estaba moi nerviosa e triste por deixar o meu antigo "cole". Pero, tamén, estaba moi contenta porque dicía que xa era maior. Ese día, recordo que o pasei moi mal porque, nada máis saír ao patio do colexio, uns rapaces que estaban xogando a pelota, déronme un balonazo na cara!!!!. Aínda que ese día tamén tivo cousas moi boas ; coñecín as miñas primeiras amigas e amigos. Seguí crecendo, madurando e sacando moi boas notas e debuxando ben. A verdade, vou botar moito en falta este colexio e a todos os profesores (porque no fondo collínles moito cariño). Tamén vou botar en falta: o patio, as aulas, a biblioteca, a aula de música, antigos compañeiros...

Non sei que me agarda no futuro, pero non teño ganas de que a hora de marchar para o instituto se aproxime. Eu quero quedar!!! Pero tamén teño que seguir coa miña vida e medrar. Espero que no futuro todo vaia ben e que me acostume pronto ao instituto. Agora teño que dicir adeus. Espero volver pronto de visita e que coidedes moito os materiais para que todos poidan disfrutar de todo como disfrutei eu e os meus compañeiros.

Nerea

Ola: Chámome Andrea, como sabedes este é o meu último ano neste colexio, así que quixera despedirme contando como foron todos estes anos aquí.

Para empezar quero dicir que todo este tempo no colexio foi estupendo e que nunca o esqueceréi, porque si é verdade que tiveron ratos bos e ratos malos, a maior parte deles son bos. Tiveron moitos profesores, en xeral bastante bos; tanto para ensinar como no trato dentro e fóra da clase. O longo deste tempo fixen moitos amigos, a maioría compañeiros da miña clase. Aínda que hai dúas nenas que son as miñas mellores amigas: Clara e Lorena. Menos mal que a maioría van ir comigo ao instituto.

Despidome de todos vós con agarimo.

Andrea

Vou botarte de menos, biblioteca; tamén a ti, Belusiña; a ti, patio, onde recibín tantos balonazos; ás aulas; ao pasillo, decorado con tantos poemas. Sitios de onde gardo tantos recordos, bos e malos tamén.

Dou grazas ao Claustro de profesores por ensinarme tantas cousas e por portarse tan ben comigo.

Daniel

Desde 1º de primaria ata agora pasaron seis anos. Nestes seis anos coñecín a moitos amigos cos que agora me levo xenial. Tamén coñecín profesores, algúns bos e outros menos bos, pero todos eles ensináronme cousas distintas, asignaturas diferentes...

Nestes últimos anos pasaron moitísimas anécdotas que xa vos contarei noutro momento, porque agora teño que despedirme deste fantástico colexio e darlle as grazas a todos os profesores, a Belusiña e, en resumo, a todos.

Sergio

Ola, son Alex, un alumno de 6º de primaria. Como para o ano non vou estar neste colexio porque vou á ESO, a Bueu, quería despedirme de todos vós, dos alumnos, dos profesores, do patio do colexio, da biblioteca,...

Agora, quería facer un repaso dos cursos que pasei neste colexio: primeiro, foi un curso no que tiven que coñecer aos nenos porque eu chegaba doutro colexio; segundo, non foi moi divertido porque o noso profesor púxose enfermo; terceiro e cuarto, foron cursos divertidos e tiñamos unha profesora moi boa; quinto, foi o meu curso favorito, porque saquei moi boas notas e fixen máis amigos dos que tiña; agora, en sexto, estou pasándoo bastante ben.

Por último, quería dar as grazas aos profesores por ensinarme todo o que sei.

Alex

Adeus colexio!

Vou botar de menos os bos e tamén os malos momentos que pasei aquí. Eu recordo case todo o que pasei e con quen estiven durante a miña estancia neste colexio: os profes, os compañeiros, os amigos,... Tiven moitas anécdotas, pero non podo contalas todas, así que só vou contar unha. Estaba eu coas miñas amigas nas pedras (que hai no patio do colexio) e fun tan rápido cara a elas que... paf!! Tropecei cunha pedra e caín ao chan. Fíxenme dano, pero eu ríame porque me deu gracia.

Carlota

Aínda que so foi un curso o que pasei neste colexio, tamén quería despedirme e dicirvos, que este ano paseino xenial, coñecín uns amigos estupendos.

Antes de despedirme quería contarvos unha experiencia que pasei e que a metade de vós víchedes; estabamos en ximnasia, e eu estaba saltando o salto de altura, pero como lle tiña medo, o profesor deixoume no recreo para que o perdera, e... chegaron todos os rapaces e rapazas (porque fóra estaba chovendo) eu tiña moita vergoña. Pero ao final saltei. Esa é unha anécdota que vos conto, hai máis, pero xa vos contarei noutro momento. Agora despídome esperando que todos o pasedes xenial neste colexio.

Mari

Ola. Chámome Lorena e estou no último curso, 6º. Sabedes que dentro de pouco voume ter que marchar á ESO, por iso quero que saibades que, aínda que o colexio é moi aburrido e cansado, podedes lembrar cando sexades maiores grandes momentos como os que pasei eu ao longo destes anos, con bos momentos e outros non tanto. Pero nos que fun medrando e aprendendo moitas cousas.

Pois, amigos meus, vou botar de menos este colexio. Espero que algún día veñades onda nós!

Lore

O de despedirme está un pouco no aire , porque as miñas notas ata agora non foron demasiado boas, pero creo que, ao final, vou marchar para a ESO, porque nesta última avaliación estou traballando arreo. Así que despídome do Claustro de profesores, da biblioteca, de Belusiña, dos demais nenos do colexio. Deséxovos boa sorte a todos.

Yerón

Ola son Clara , estou en sexto de primaria e para o ano teño que irme á ESO, igual que todos os meus compañeiros. Todos estes anos tiven moitos e moitas profes e, en xeral , case todos foron bos. Lémbrome perfectamente do meu primeiro día en primaria . Foi un día moi especial para min , pero estaba un pouco asustada porque os meus compañeiros de parvulitos tocáballes en B e a min en A . Pero non me importou, porque miña nai díxome que ía coñecer unha nena chamada Andrea que era prima de Álvaro, un neno que estivera comigo en

parvulitos. A verdade é que estou moi contenta cos meus compañeiros e compañeiras.

Agora vouvos contar unha anécdota que me pasou a mín e a miña amiga Andrea. Estabamos en primeiro e tocara o timbre para irse á casa e Andrea e eu tiñamos que ir en bus .A profe non lle deixaba a ninguén saír da clase (agora mesmo non me acorda por que). Estivemos alí alomenos 10 minutos. Lémbrome de que os nenos e nenas da clase que iamos en bus non paramos de suplicarlle que nos deixara saír se non perderíamos o autobús, pero non nos fixo caso. Cando por fin nos deixou Andrea e eu saímos escopetadas, pero o autobús xa marchara . Entón empezamos a chorar. Nese momento, veu a nai de Nerea para ofrecerse a levar a Andrea a casa e logo veu o meu tío Moi para levarme a miña casa. Todo solucionado!

Xa toca despedirse. Como non me gustan nada as despedidas, máis que adeus, dígovos... deica logo

Clara

Xa van seis anos neste colexio e neses anos coñecín a moitos amigos. Foron uns anos moi bos, paseino moi ben. Os profesores foron moi bos comigo. Agora vou para a ESO ilusionado pero cun pouco de medo. Ata sempre colexio e tamén estrañarei as mesas de pimpón (nas que tanto xoguei e me divertín)

Serafín

Chegou o momento da despedida: os de sexto, marchamos!

Por fin rematamos a primaria e ímonos para a ESO. Isto é como deixar de ser nenos e empezar a ser maiores. Algo que desexamos, pero que tamén nos fai sentir, por un lado, medo ao descoñecido: novos compañeiros, novos profesores, máis responsabilidade...E por outro, un pouco de morriña por deixar este colexio no que medramos en altura, en coñecementos, en actitudes...e que tantos recordos,bos e menos bos, nos aporta. Ata sempre!

Anxo, Arón e Noel

LETRAS GALEGAS 2011

FIANDEIRO

